

F O A N E

п е н т р

ФИЛИТІ, ИМЯНЪ ИМІЛ АДТЕРАТОРЪ.

№r. 26.

СЪМБЪТЬ, 28. 18N18.

1852.

КАМПАНИА РОМЪНІЛОР ДЛН КОНТРА
ТВРЧЛОР,
de ла апв. 1595.
(Брмаре.)

Ачеаста фъ прічіна каре сіл пе Cinan а пleva
дѣ аколо ші а'ші тѣта тавъра ла Търговиште.
Пріоділ аліаді джесь въпвінд къ скопъл лгі Cinan
есте съ прелвпцеаскъ ръсвоівл ка съ сілесаскъ о-
штіреа лор а се джтпрыштіа, de ліпса провізілор
пептре хранъ, поршръ джндаръ джнсвл, ші
тъвържъ джтро кътпие таре, въ тіліарії денарте
de Търговиште, въ хотържре д'а да ваталіе de ва
вои с'о пріїтаскъ. Аvia армата крештінь сосі дп
ачел лок, авіа кълъредій апкасеръ а дескълека,
ші педестрашиі а пнне артиле жос, кънд тавъра
лор се тъвържъ фбрте. Ніште стрежъ че се афла-
серъ de пазъ джтро пъдбре дж пнптеа трекътъ,
aszind de денарте сгомот фъкът de алді оставш
крештін че терсесеръ съ таie лемпе, дці джкі-
піръ къ аколо тревте съ фіе армата търчеаскъ
каре віne дрент кътре джншій, фріка фъкънд'ї съ
вазъ ачеа че пн ера, еї о лазаръ д'а фзга спре
тавъръ. Оставш чеі възгръ cocind сперіаді, дж-
трекънд'ї прічіна, афларь dela джншій къ връш-
ташш віn съл ісвеаскъ. Вестеа ачеаста се ръспжнді
іште дп тотъ тавъра; семпаль de вътгайе се дете
джндаръ ші тоді оставш алергънд ла арте, зъвла
джнвълтъшіді, фъкънд ларе лартъ, фъръ а се пнте
джтокті, ші а'ші дж ръндвл ші компанія лор.
Дл сфершіт аваn-гварда алкътвітъ de Ромъні ші
осташ Nemdl ісвгтісъ а се ашъза маl джтвіт дж
ръндвіал ші ста гата а пріїмі пе тврчі, кънд се
деслвш лгі Баторі прічіна ачелей тъвъръръ. А-
твпч ел тріміce de спвсе дж тобе пърціле ка съ
се джсенинезе дххріле тъвърате ші спытътате;
дар пептъндвсе стътпъра ларта, ел се възв сіліт
а пнне съ стріде пріп трътвіде ка фіе-каре съ

такъ съпт педеансъ de морте. Німаl пріптр'ачеасть
страшікъ порвпкъ оставш се ліпштіръ.¹⁾

Апрópe de тавъра крештілор, ші джтро
distantъ німаl de о алергътвръ de'кал, ера въ
deal палт пе каре се зіче къ Cinan съ се фіе зри-
кат ка съ прівеаскъ віne армата крештілор. Въ-
зънд'o маl пнмербсъ de кът сокотеа, ші кіне ръп-
дітъ, ші aszind къ се аштептъ ші Архідчеле
Maccimiliani къ о тълдіme de солдаті Italiaen,
фріка дж коприне inima ші пн гънді ла алт чева
de кът пнмаl съ фзгъ. Adspvnd сфатъ de ръс-
воії, ел кътъ а'ші аскзnde гъндъ d'a фзді съпт
идеа зпші план че ар фі фъкът. Ел зіце къ сокот-
еште съ пн пріїтаскъ ваталіа, чі с'о амънеза пе
алть дать; къ актъ ва лъса пе Али Паша ші
Мемет-Бег ка съ апере Търговиштеа; къ апоj
кънд ва ведеа крештіл оскладі къ acediarea че-
тъші, ел ва пъвъл джтро пнпте астпърле ші
лесне дж вірі.²⁾ Дапъ че лъсъ dar дп Тър-
говиште 4000 бнтені алеші de гарпizonъ, ші о дж-
зестръ къ артілерія ші твпділле тревгвінчбсে,
Cinan джш пърсі тавъра, ші се трасе къ армата
са дп гравъ спре Бззкрешті.³⁾

A дозаzi ла ръсъртъл сбoreлъ Баторі пе штінд
къ Cinan а фзгіт ші аштептъндвсе ла о вътадіе
цнпераљ, пнсе съ спе din трътвіде ка фіе-каре
осташ съ се ръндвіаскъ съпт стеагъл съл. Дапъ
ачеа deосевіндші армата дп шапте ескадробе
каре алкътвіа въ пнмър de дозеачі ші шасе тнл
кълъреді, ші дж пнедестрімеа че се твка dela
трейзені ші чіпчі de тнл ла-патрозвечі тнл бнтені,
ел пнмі докотепент-чнпераљ ал съл пе Стефан
Бокчай, зпші din чеі маl тарі ші таl вестіді Domus

¹⁾ Sieur d'Ambry.

²⁾ Idem. — Georgiu Tomasi.

³⁾ De Thou. — Sieur d'Ambry.

аі Трансільванії ші а са рѣдъ de апробе.¹⁾ По-
въдійт апоі de сфатвіле Прінділор Молдавії, а
цѣрі Ромъпешті ші а ле лві Бокчай, ел житокті
рѣнде ваталіе астфел.²⁾ На авантѣ-гвардъ се
пвсе Прінділ цѣрі Ромъпешті кв патрв тій лъп-
чери алемі; арина дреантъ се алкътві de маі твлте
рецімента de кълъріме; арина ցтыгъ de чіпчі тій
лъпчери; іар ла чентрв се апътъ таі житвіж пе-
дестрима ші Съкві артаці кв лапче ші кбсе;
дѣпъ джпші венія квірасіері Немці авынд лъпгъ
сіне артілеріа, ші дѣпъ ачештіа ѣрта Баторі кв
дозеспрезече тій кълъреці ші кв рѣтъшіда ар-
мате.³⁾ Астфел житоктіа артата крештіп се
тішкъ дін локъл съв, ші ажвпгънд ла тавъра тѣр-
ческъ о възз кв тірафе пѣръсітъ. Баторі дѣсь
тѣмъндвсе се пв фіе вре вп віклешвг дін партеа
лві Cinan ка сь факъ пе крештіп а къдеа жп вр'о
кърсь, порзпчі оставілор сь се діе тотъ побтіа
ачеа ппъп а доза зі жп житоктіре de ваталіе,
Фѣръ а'ші стріка рѣндріле ші а пвпе артілѣ жос;
ші трімісіе гопаці жп тоте пѣрділе на сь афле че
са фѣкът връшашв. Кътре сеаръ вр'о патрв
мії тѣрчі каре, дѣнь жпкредіндареа дать de Cinan
къ ва зъбові лъпгъ Тѣрговіште жпкъ дозе съп-
тьшыи, лъсасеръ тавъра de вр'о кътева зіе ші
се дѣсесеръ департе de аколо дѣпъ фвраці, жп-
торкъндвсе атвпчі, сігврі къ вор гъсі артата тѣр-
ческъ пе лок, ші побтіа опрінд'л д'а ведеа кв
аколо акті се афлъ крештіп, къзгръ жп тізложіа
ачестора, каре оторжръ таі твлт дінтржпші, пе
алці жп прінсеръ, пвдіп озмаі пвтънд скъла кв
фуга ажвтаді de жптвпчітіа вонпі. Артата
крештіп шъзз тотъ зіоа ачеа гата de вътаіе,
ппъп кънд се жпторсеръ гопації адвкънд пітре
къ Cinan фѣце кв грабъ спре Бвкврещті. Ачеасть
спѣтъптаре ші фзгъ а лві Cinan тіръ таре пе
Прінділ аліаці, de време че артата лві ера твлт
маі пвтерость de кът а лор.⁴⁾ Еі се аднпаръ а-
твпчі ла сфат de рѣсбоів ка сь ківдзіаскъ de тре-
взє сь профітезе de жпфонареа оставілор лор ші
de дескврацеареа тѣрчілор ка сът гопацскъ, саѣ
де пв е маі віне ка таі житвіж сь кавтета ако-
пріндѣ четатеа Тѣрговіште. Сілвіо Піколоміні
арѣтъ атвпчі, къ ар фі прімендіодс а се еспнп
жптре гарнізона четъці ші артата лві Cinan. А-

часть пѣрерв вірві ші сфатвл хотърж acediapreа
Тѣрговіште.¹⁾ Ачест ораш каре ера атвпчі капі-
тала дърі, ші пвтъра о попвладіе de чіпчі-зечі
тій локвіторі, се жпгърісе віне de тѣрчі ші се
афла съпт команда лві Asan Паша кървіа сь de-
cece ка Санджак; іар Алі Паша ші Мемет-Бег лъ-
саді аколо de Cinan команда гарнізона.²⁾

Жп 15. Октомвріе 1595, артата крештіп се
апроніе de Тѣрговіште, de каре фвсесе депъртатъ
кале de шасе чеасврі.³⁾ Кънд ea ашъзъ тавъра
жпніптеа ачестіа ораш, вп семпі чесек вені съ
жпкврациезе жптрепріндереа еї. Пе вп чеарі сеінп
ші кв тоте къ сбoreле рѣсърісе, крештіп прівіръ
жп време de вп чеас, de асвпра таверей лор о ко-
метъ стрължіторе. Ачеасть стеа фв лватъ de
дѣпшій ка вп азгвріс de вірвіндъ, ші се апъкаръ
къ жпфонаре таре de прегътіріле acedieрей.

Дѣпъ че пріп тізложіа шапцврілор акоперіт
acedietорії се маі апроніаръ de зідѣріле четъцій,
еї ашъзаръ ватері ші жпчепръ аі вате дін дозе
пѣрд. Прінділ Молдавії жпзестрат кв тарі та-
ленте оствъшти, авынд съпт асказтареа са пе
Съкві, acedia партеа de сас а орашвлі вѣтънд'о
кв зече тѣпврі, дінтр'аль парге Mixaіш ші Сіл-
віондз кв челелалте оштірі ашезъндвсе decpre
тѣпді пе ржъл Іаломіца, кв дозе ватері фіе-каре
de кътре зече тѣпврі, вѣтреа zidvріле Каствеллв.
Ловіріле артілеріеа сфартъ zidvріле ші каселе ора-
швлі кад пе капъл acediaplор. Ачеасть дѣсь
се лвпть кв вѣркъдіе; жптпнг жпдѣрът маі de
твлт орі пе acedietорі че втвла сь треакъ шап-
цвріле кв лвптрі ка сь пѣтрпз жп ораш, ші
жпчепрареа Съквілор каре артаці кв тордѣ ші
бвштеанврі апрінсе вояа сь д'а фок zidvрілор de
лѣтпв пв ісвті жп зіоа дін тѣг. А доза зі ac-
edietорії ісвтеск а пвпе скъріле пе zidvрі ші даѣ
ассалт. Съкві кв фокъл артіфіціал inventat de
дѣпшій, каре ста жптр'ю компосіт de маі твлт
матеріл апріпъчісое форте аневоіе de стінс че
арпка пе стрѣшнеле каселор, апрінд дін тоте пѣр-
діле zidvрі de лѣтпв че жптвпцізра четатеа. Тѣр-
чії дѣпъ пвдіп апътаре вѣзъндвсе жптреснраді
de флагърі ші de връшашв, пе маі авынд време
а капітгла вор сь скапе кв фуга пе о портіцъ се-
креть decpre вп deal, пеквпосквтъ крештіплор.

¹⁾ Sieur d'Ambry.

²⁾ Fessler.

³⁾ Cegalniceanu, p. 155.

⁴⁾ Sieur d'Ambry.

¹⁾ Idem. — De Thou.

²⁾ Sieur d'Ambry.

³⁾ Idem. — De Thou. — Jacobinus in Rens-
ner, p. 220.

Дар ачештіа жі вед, жі іа́й ды го́ть къ ильзіріма: ші жі трек сэпт савіе, сај жі прінд маі не тоді. Паші Амі, Хасан ші Мехмет, кім ші алте капете түркешті фэръ гъсіні de Съккі аскапші жи кастеллі ші даші жәнітеа ля Баторі. Жп. 6. Октомвріе, а трея zi a acediepі, кыт трея Прінді алаңді интрапъ жи Търговіште. Трапссілванії ші маі къ сеамъ Съккі се апқаръ а пръда орашъ; жи кастеллі се гъсіръ дозе тәнпі тарі каре арзіка гізлеле де кыт 56 лівре, патрвзечі тәнпі таі тічі ші провісій пептръ трея ай, къч Cinan аколо дыши ашезасе магазінеле сале.¹⁾

Бакріа че сімдіръ крептілі пептръ жареа Търговінітей се афьосы атвічі къ вестіреа къніл алте вірзінде асупра връшташтів. Къ дозе вілде жнаште, Сінан²⁾ Баторі афълпд къ Търчій джаз дозе міл пріонілері ші тәртіе таріде довітічеспре подыл ашызат de Cinan, пе. Дзпъре, трапіссе о дең, пърдіре алеась діа оштіреа са, каре новыційті de къльзіл че къроштеа біле докзріле, копринде стрытторіле пъпъ а на сосі връштаций. Жі ис- веште къ пштере, жі ръсіръ, добындеек жи дырът тотъ прада, ші тұлтасек пріонілері.³⁾

Пъпъ а ны плека din Търговіште жи зорта ля Cinan, Прінді алаңді адвіаръ він сғат de ръсбоі, жәнітеа иързіа adсесьер пе Амі Паша пе каре жи сіліръ пріп фѣтъдевеі ші атмеріндірі а артта чеа че читіе деснре плангіріле ші пштъръ осталшіор ля Cinan, жи тредеңділ жи къ аша пштіпъ оштірі да арматы крептілі атът de пштербосы. Да ачесте жи тредеңділ жі ръспінсе къ респектіл къвінчюс, дар къ талты пететере ші фъръ а скітка фаца: къ Cinan п'авеа къ джисса фъръ пштімай деда дожеңені ші опт да трея за ші осталші, фінд, къ ші а ръсініт арматы пріп орашеде ші че- тъділе дъреі, ші е песте пштіпъ да сіо нотъ адспа жи пшдіпъ време; къ дака Ханыл къ Тътарій че се аштеантъ din zi жи зі пші ва вені жи трахторій, ел креде къ Cinan афълпд жареа Търговіште, ва пъръсі Бакрещті ші съ ва траце спре Шірцізл ка съ треакъ Дзпъре жи дърът; жи сғетршіт къ de вор крептілі съ пші тұпа пе джисса, дрессе съ се тръваскъ а сөтіршіа подыл de пе Дзпъре. „Жи чеа че тъ прівеште пе mine, адъогъ Амі, воіз ръспінде: къ Cinan плекшіл жи жыс аштіа пшдіне оштіръ пептръ апърареа Търговіште, дар

тъ фъкъ съ пъдъшіваск къ Ieremia Domnus Mol- dabisie ві въга жи четате за ажівторій де чірчі тій осталші, афарь де зече тій че жи маі трапітіе ел сінікір, ва вені жи зорта съ гонеаскъ пе крептілі de жиғітъ чётате. Ел тъ асігра жи къ арматы крептілі пш есте пштербосы, къ чеі маі таңді осталші дінтржаса сълт Съккі каре, азі, үшіне е сінір съй жи тоборкъ жи партеа са; влескематбл ша жиңшлат, ші жа еспас ла о торте маі де tot сінір. О връштышіе веке есте прічіна жаре жа фъккъ съ се торте астфел къ mine. Cinan а фост връшаш, де торте ал жаттый. Мехмет каре са архат къ салшы жарі Жищеръдіе Отто- мане свит, трея Osman⁴⁾, дар жи трахторій Cinan са фоюхт de ачасть оқасіа жа съ версө ахшара фізлелі зрат че пштіл татыны.

Nо, се, штіе дака Амі ера Іерічес са жареа астфел пштімай жа съ трагъ копштіміреа ля Баторіе⁵⁾. Ера жи съ де пекрезвт жа Cinan съ айы къ джемеі пштімай ажытеа оштірі, де време че кълд а плекат дела Търговіште арматы ля жи трахтеа жи кълді исторічі коптіпкраны. Възьнд Амі пш- дінде сініктілік че фак пшпндеріла сале, пронксе съ се дескінпере къ оштіръ de mil de тамере de асп, Баторі пші прініи пропіннереа, ші жа порні жи тредеңді къ Беглербейлі Караманій, ші къ алді тәрчі оғіндар еле пштімай пашъ жа Клар. Дзпъ, ачеа Прінді асікштілдіши рапортіл іскібделор, че трапісессер дзпе Търчі, ші възьнд бре-каре шотрівіре къ ре- жідіа ля Амі Паша, хотырхъ а порні жи датті оштіръ Бакрещті фылъ арматы Търнадськъ жа съ ре- вать къ джеса жарі пштіл о шалдітънира.⁶⁾

Cinan жи датті де айы жареа Търговіште, со сперіе атът де талт, жи кът фъръ а маі жи трах- зия, жа кът ар фі възьт връшаша жи спате, жи къркъ тәнпіріле жи каръ ші ля dimprezzi къ арматы са къ гравъ жаре фыга спре подыл дела Шірціз. Жи ачба фылъ гравлікъ Търчі пердэръ ти пштър жи сеншіт de тәнпіръ, къмые ші вага, ціврі, къчі пріп стрытторі, ші пе подыл еї же жипсеръ а се ошарж жой пе адді жа съ скапе жаре маі де каре жәніте; атът ера de жаре гробъ че ле жи сұла крептілі ші маі къ сеамъ Mixai!⁷⁾ Астфел еї сосіръ жа Шірціз жи чеа жа таре неорындылай.⁸⁾ Пъпъ а ны плека din Бакрещті

¹⁾ Sieur d'Ambry. — De Thou. — Valther.

²⁾ Sieur d'Ambry. — De Thou. — Valther.

³⁾ Sieur d'Ambry. — Engel. — Hammer.

Cinan dedece фок орашвлѣ ѿ фортіфікації мѣр де
лемп ші не авънд кврації а лвса гарніонъ дп
четъція дела Padla Bodъ, о дпплѣ пѣтм de іарвъ,
дпсърчіюнд вр'о кыдъ-ва бмепі на съї деа фок
кънд вор ведеа пе крещію къ віо съ індре дптр'-
жна. Dap ачештія сосінд лъпгъ Бакрещію пз
індраръ дп ораш, чи дпші вртаръ калеа дпніпте
на съ ажапгъ пе Cinan. Астфел ачеа четъціе
сълтъ ші се спліверъ дп въпт фъръ а фаче ла
німенъ ръѣ. Пріпціл аліаці, афънд къ Cinan а зре
ші а сѣтърьтат тоте сателе din калеа са дела Бак
рещію ла Щірціз, ка съ пз побъ гъсі еї дплес
пірі спре а'л гоні, хотърмъ съ іа алть кале, чеа
че дп дптързіе пздін.¹⁾ La Арцеш дпсъ авръ
порок съ гъсеаскъ песфърьтат подвя пе каре тре
нисеръ Тврчі, астфел пвтвръ ші еї дпніпта фъръ а
таі тъзові.²⁾ Кънд ажапсеръ ла о депъртаре de
дозе тіліаре de Щірціз, прійтіръ весте къ Cinan
а ші трекют Депъреа къ о парте din артата са,
dap чеа таі таре парте къ каръле ші ровіл се
афла пе талла Ромъпеси. Атвпчі Баторі дпші дп
токшеште дпніпть артата de вътаіе ші порпеште
дпніпте пе Mixaij къ Ромънії съї ка съ хърцзіаскъ
пе пръшташ, ші съї опреаскъ д'a трече Депъреа,
пъль ва сосі ші дамсьла. Дпніптудасе Ромънії
пътре Щірціз, дптъшіпарь дп кале о сеатъ de
Тврчі Франціорі че дччев пшітє тѣрте de добітчіе,
еї дп дптърьшти, таіе пе чеі таі талл дптр' дп
ші, пе алділ пріпнд ші дп трішт дпніпть ла Бат
торі, къргіа дп dedепъ ачелеаші шітрі deспре Cinan.
Аким Баторі гръві таі талл ла дрѣт, пърпnd's
таре ръѣ къ дптрецівръріе х'а'л фъкът съ піаръ
твль време, ші астфел прілежі скъпареа изі
Cinan. Дптр'ачеасть време Mixaij сосісе ла Щір
ціз ші ажапсесе пе Тврчі.³⁾ (Ва зрта.)

ВІАДА МЕА Е ТРІСТЬ.

Сбorele аким аппене, zioa къ 'пчтвіа перв
Ші разеле-ї din зртъ авіа ле таі търеск
Паре къ зік adies на отвя ла плъчере,
Dap' віада теа е трість ші пз ле таі прівеск.

¹⁾ Sieur d'Ambry.

²⁾ De Thou.

³⁾ Sieur d'Ambry.

О флакъръ дівінь, че 'п сжп-ті локшеште
М'аппінде ші о сѣффер, дар' воів съ о івбеск
Дэрреа мі-е секретъ, ші 'п втвръ те гопесче:
D'ачеа зръск віада ші zioa пз дореск.

D'ачеа зръск лвтма, ші-а еї атъречкпе,
Департе дп дешерте ез фог а п'о сімді;
Dap' ва! d'o сзввепіре че 'п ъпіт-ті п'аппене
Віада теа в трість, ші ким таі почів тры?

Пріп пегріа дэрері пріп велвл de тъхніре
Ме зіт л'алл тез феріче, ші пз лв таі почів гвста;
Ba! тіе мі-е стрыіть сеніна са зімвіре;
Амаръ ті-е віада, ші жжт п'оів севпіна?

Кънд філотела къпіт ші пассеріле-аштептъ,
Ез двлчіе-ї аччене пз почів а ле-авті;
Къчі къпітзріле салле тп dop тіе-мі дештептъ:
Амаръ ті-е віада ші ким воів таі тры?

Ші zioa de-e сеніпъ, лвтма са квратъ,
Ші raza-ї de консоль п'ор-чe пеферітій,
Натвра пентръ тіе е 'п пегръ скълдатъ;
Къчі віада в трість, ші дорвя таі квтліт.

Adес-орі про твіте кънд побт' ера формбсъ,
Ла скончел ріпбсъ сплнеам дэререа теа:
Реципіле-ера 'n rince, ші лвна стрылчібсъ;
Віада-ші дпсъ трість: пітік пз дпші пльчев.

Adies dap' акима ла тоте віз а зіче:
Dap' inima-ті севпінъ ші сімді к' аші таі dopi
Съ таі івбеск о дать ші съ таі фіз феріче....
Снеранд, ва! ті-е стіпсъ, ші тревз-а тарі.

D. В. Кіркзлеск.

О ПАТИМЪ.

Ba! тп фок ші арde! арз ші третвр еї!
Ка зп кріп дп вътврі салть пептвя тей.

Окіті варсъ лакрімі ші тот de о дать
Разелё авроріл дп фан-ті сё аратъ.

Кадегеле телє сълт ка пінгте порі
Ші тот de о дать ка двлчіе зорі.

Блестем твріторії ш'аде лор севпіне
Ші тот de о дать афл таіте віне,

Кънд пе каръл торділ еї воеск съ скор,
Кънд гъсеек въ віада е пшіл амор.

Ші къ тоаце астев дорвя таі чел таре
Двлчев теа 'л ар стіпце къ о сърттаре.